

શ્રી ગણેશાય નમઃ

૨૩/૧૨

શ્રી ન્યુ બોમ્બે ગુજરાતી નાટક મંડળી

કર્મ શિરોમણી.

નાટકનો સંક્ષિપ્ત સાદ અને ગાયનો.

— ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ —

પ્રયોજક અને પ્રકાશક

૧૧-૧-૧૯૨૨

ભોગીલાલ મગનલાલ.

૬-રામપુરા નાગોરી શિરી મુસ્ત.

(લેખકે આ ખેતના સર્વ હક સ્વામીન સ્વયં છે.)

બેનગર—મસં ૬૪૦ રોડેનીયા મુસ્ત.

વિક્રમાર્ક ૧૯૭૮]

અવૃત્તિ પહોલી

[પ્રત ૧૦૦૦]

પ્રેશન રોડપર તારગોશીસ સામે અ.વેલા શ્રી મહાશક્તિ પ્રિન્ટીંગ
હાસમાંચ પદ્મલાલ ગીરમોહનજરીવાળાએ છાપી-મુસ્ત.

કીમત ૧-૪-૦૦

૯૯-૭૩

લેખકના બે મોલ.

આ. મારે પ્રથમ પ્રયાસ લખવામાં પટેલ મુળજીભાઈ રંજી-
 છેડાસ તેમજ માસ્તર બાલા સાહેબે જે હોમને મદદ કરી
 જે તેમનો અત્યંત આભાર માનું છું.

લી. સેવક—ભોગીલાલ મગનલાલ ખંગડીયાળા,
 મુ. વડોદરા.

૨૨૨૨૨૨૨૨

આભાર પત્ર.

૧ મુજ મહાશયો.

વિ. વિ. પૂર્ણક લખવાનું જે મારે હાથે તૈયાર થ લેો આ
 પ્રથમ નાટક આપની સમક્ષ મુકવાને હું ભાગ્યશાળી થયો છું તેથી
 હું હૃદયરત્નો અતી આભાર માનુ છુ. આ લેખ દાપાવવામાં
 મહાગૃહસ્થ મેનેજર મી. એસ. જે. રાંદેરીઆએ મને અમુલ્ય મદદ
 કરી છે. તેને માટે હું તેમનો અત્યંત આભાર માનું છું.

અમારી પુસ્તકપત્રીના ડાયરેક્ટર મી. શાંતીલાલ તથા કનઈયાલાલ
 એસ. શાહે અમને જે મદદ કરી છે તેને માટે તેમનો પણ
 આભાર માનુ છું.

લી. સેવક,

ભોગીલાલ મગનલાલ.

જાહેર ખબર.

વૈલ સાધુ સેવાદાસજી ગુરુનારાયણદાસજી
 દરેક રોગોની દવા કરનાર જેવા કે આંદી, પરમીયા, કંઈમાળ
 ગમે તેવા ભયંકર રોગોની દવા કરવામાં આવે છે. એક વખત
 ૧ લેવાથી ખાત્રી થશે.

ઠો. સૈયદપુરા ગેટની પાસે રામજી મંદીરમાં.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮-૮૭૩ વર્ગિક

पुस्तकनुं. नाम उम शिरोमणि

विषय ३ - : २-४

૬-૨-૬

વિદ્યાપુર્ણ
અમદાવાદ

પ્રતી કંઈક અર્થે શિશુ માણી નાટકના પાત્રો.

પુરુષ પાત્રો.

રણુજીતસિંહ—વિજયનગરનો રાજા. રણુધિરસિંહનો પિતા.
રણુધિરસિંહ—રણુજીતસિંહનો પુત્ર રત્નમાળાનો થનાર પતિ.
જાલીમસિંહ—સ્વાથી સેનાપતિ.
સામંતસિંહ—સરહદનો બહારવટીયો, રત્નમાળાનો પાલક પિતા.
છબીલદાસ—રંગીલીનો પતિ વિજયનગરનો સાહુકાર.
કૃષ્ણલાલ—રંગીલીનો આશક.
સકરો—કૃષ્ણલાલનો મદદગાર મિલ બાતે હજમ.
ધના પટેલ—એક સુનેરી ટોળીનો સરદાર.

સ્ત્રી પાત્રો.

રત્નમાળા—સીંહગઢના મરહુમ મહારાજા સૂર્યસિંહની પુત્રી.
અવિધ્યમાં રણુધીરની ધર્મ પત્ની.
વન દેવી—રત્નમાળાને સંકટમાંથી મુક્ત કરનાર.
ચંદ્રકાળા—વિજયનગરના સેનાપતિ જાલીમની પુત્રી અને
સામંતની થનાર અવિધ્યમાં ધર્મ પત્ની.
રંગીલી—વિજયનગરના વણીકની પુત્રી ચાલુ જમાનાનો
ચીતાર, પ્યાર પર કટકો દેનાર કુલટા નાર.
રતી લક્ષ્મી—રંગીલીની પાડોશબા.
એ સિવાય—દાસ, દાસી વારંગનાઓ, સીપાઈ, હર
બારીઓ વીગેરે વીગેરે.

કર્મશિરોમણી નાટકનો ટુંકસાર.

અંક પહેલો.

ઈશ્વર સ્તવન બાળાઓનું વિવેચન

પ્રવેશ ૧લો—સિકારે નીકળેલી રત્નમાળા, શિકારનું છટકી જવું. પાણી વિના બાકુલ થવું બહારવટીયાની પાણીની શોધ અર્થે જવું. બંડણી માટે નીકળેલા બલીમનું રત્નમાળાને જોઈ આશક થવું ત્યારનો તિરસ્કાર બે પક્ષ વચ્ચે તકરાર રત્નમાળા કેદ—ટેબલો.

પ્રવેશ ૨જો—વિજય નગરની વસનાર ચાલુ જમાનાનો ચિતાર રંગીલીના વિચાર; પેટભરા પતિનું આવવું. બાદ પૈસા લઈ વિદાય થવું. બાદ રંગીલીના આશક કૃષ્ણા લાલનું રંગીલી સાથે પ્રેમનો કરાર. સ્ત્રી ચરિત્રના પ્રભાવે આવો પહેલો માર છબીલદાસનું ખુન. પાડોસણોનું આવવું કૃષ્ણલાલને માર અને ભારે ધમપછાડ.

પ્રવેશ ૩જો—વિજયનગરનો દરબાર રત્નમાળા સાથે બલીમનું આવવું. ન્યાયાધીશનો ન્યાય રત્નમાળા બંધન મુક્ત-બલીમનો તિરસ્કાર બાદ નોકરી છોડી ચાલ્યા જવું. કુમાર રણધીર સામે થવું.—ટેબલો.

પ્રવેશ ૪થો—માના શોકમાં ડુબેલી ચંદ્રદળા બલીમે આવી કરેલી રાજ બટપટનો તિરસ્કાર. બલીમનું ગુસ્સે થવું. ચંદ્રદળાનું પિસ્તોલ લઈ સામે થવું.—ટેબલો.

પ્રવશ ૫—રત્નમાળા તથા સખી સાથે સંવાદ. એક દાસીનું રણુધીરની મુદ્રાલેટ આપવા આવવું રત્નમાળાએ માનલો અમાર

પ્રવેશ ૬૭—સિપાઈ સાથે કૃષ્ણલાલનું આવવું કૃષ્ણલાલને રંગીલીને ફસાવવા વિચાર શકે તેના મદદગાર ઢાંગી મહંતના ડોળ, દેશપાર થયેલી રંગીલીનું આવવું બાદ પરપુરુષનો તિરસ્કાર, બાદ સંતની સિધી બની સ્ત્રી સાથે સંવાદ

પ્રવેશ ૭૭—અપમાન થયેલા બલીમનો વેર લેવા વિચાર

પ્રવેશ ૮૭—રણુધીરનો મહેલ રત્નમાળાના પ્રેમનું પ્રથમખંધન.

પ્રવેશ ૯૭—કોમીક-ઢાંગી મહંતના હુલાઈ વિચાર રંગીલીનું આવવું ફંદાબાબેના ફંદમાં ફસાવું.

પ્રવેશ ૧૦૭—દેવમંદીરે બલીમે ઘાલેલો ઘેરો, રત્નમાળા કેદ, ટેબલો.

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧૧૭—નોકરી છોડી ગયેલા બલીમ વિષે રાજ-કુમાર સાથે રાજના ઉદગાર, દેવી મંદીરમાં કબજે થયેલી રત્નમાળાની દાસીએ આવી કહેલો હેવાલ, રણુધીરનો હસ્ત ઉઠાવવા વિચાર, અચાનક બલીમે કરેલો છાપો, રાજ ગુણુતનું મરણુ-કુમારને કેદ. ટેબલો.

પ્રવેશ ૨ જો-ઢોંગી મહંતના કુંદામાંથી મુકત થવા રંગીલીના વિચાર, કૃષ્ણલાલના પ્રેમઉદ્ગાર, રંગીલીએ કરેલો તિરસ્કાર, શકરને દુર કરવા વિચાર, શકરે તથા કૃષ્ણલાલ વચે તકરાર ત્રણેની ધમપછાડ.

પ્રવેશ ૩-જેલમાં રત્નમાળાએ કરેલો પ્રમુખોકાર, જાલીમે આવી કરેલો અયોગ્ય ઉચ્ચાર, રત્નમાળાએ કરેલો તિરસ્કાર, જાલીમે કરવા ખારેલો વિચાર, સતિનું શિયળ સાચવવા મુશ્કેલી ઉપર દેવી તઈયાર. ટેબલો.

પ્રવેશ ૪ થો-કૃષ્ણલાલ અને શકરાની મારામાર, જેઉની તકરારમાં રંગીલીના પડેલા પોખાર, જેઉને ઝાડ સાથે બાંધી રંગીલીનું થવું પસાર, સામંત તથા જ્યસિંહનું આવવું, જેઉને છુટા કરવા, ચંદ્રકળાનું હેશહિત માટે યશોગાન, સામંતે આપેલી શાખાશી, જુઝમી જાલીમની વખેરવા ખારેલી બાજી.

પ્રવેશ ૫ મો-રણધીરે કહેલા રોટલાનો તિરસ્કાર, પશુ દુનીયાનો દેવધારિ નરેલો આહાર, મોતના મુખમાં ચંદ્રકળાએ કરેલો શાંતિનો પોકાર, બાદ જેલ તોડી રણધીર સાથે પસાર, જાલીમનું આવવું. ટેબલો.

પ્રવેશ ૬ ઠો-રંગીલીના હર્ષઉચ્ચાર, મુનેરી ટોળીના સરદારનો ઝેરી કરવા વિચાર, રંગીલી સાથે પ્રેમનો કરાર બાદ અવિશ્વાસથી, રંગીલી ન્પાસે જે જણસની પોટલી હતી તે લઈ પસાર.

પ્રવેશ ૭ મો.-દેવીની સહાયતાથી બચેલી રત્નમાળાને એક શલ્યાપર આરામ લેવા વિચાર, જેરી સર્પનું આવવું, દુઃખીયારીને ડંશ, અને રત્નમાળાનું મરણને શરણ થવું, રણધીરનું શોધ અર્થે આવવું, રત્નમાળાને મરેલી જોઈ કાપ્ટ લેવા જવું, વનદેવીનું પ્રગટ થવું, રત્નમાળાને આશીર્વાદ, સાથે લઈ અંતરધ્યાન થવું, બાદ રણધીરનું આવવું, શબને ન જોતાં ગળે ફાંસો, દેવી પ્રતાપે અંતરીક્ષથી રત્નમાળાનું આવવું, પ્રેમમૂર્તિના પરિતાપનું સમાવું. ટેબલો.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧ લો.-રણધીરના દુર્બળ દશા માટે વિચાર, રત્નમાળાનું આવવું શાંતિના ઉદગાર, બાદ ચંદ્રકળા અને સામંતનું આવવું, પાળક પિતાનો મેળાપ, બાદ બલીમ પર ચડાઈ લઈ જવા વિચાર.

પ્રવેશ ૨ જો.-બલીમની વીખરાયલી બાજુ, રણધીરનું ચડાઈ લઈ આવવું, પિતા પુત્રી વચ્ચે વાદવિવાદ. બલીમે જીંદગી કરવા ધારેલી બરબાદ સર્વેએ ઉઠાવેલા હથીયાર બલીમનું કેદ પકડાવું. ટેબલો.

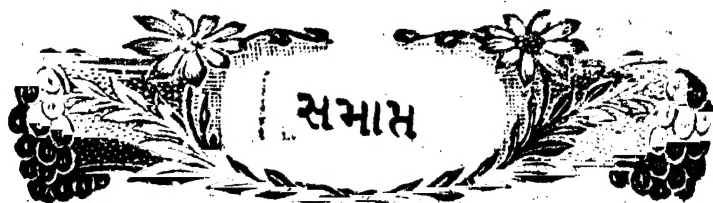
પ્રવેશ ૩ ને-હાથથી બેહાલ થયેલી રંગીલીના છેવટના વિચાર, પેટ અર્થે કૃષ્ણલાલે કરેલો મિઠાઈનો વહેપાર, મીઠાઈ લેવા રંગીલીનો વિચાર, પછસા વગર લાચાર, બાદ લોટો આપવા તર્ખ્યાર, પ્રેમનો કરાર, -કોમીક સમાપ્ત. પ્રેમી જોડાનો છેવટનો આનંદ.

પ્રવેશ ૪ થો-રણુધીરને રાજ્યભીષેક, લાયક ને લાયક માન, રણુધીર હસ્તે સામંત સાથે ચંદ્રકળાનો હસ્તમેળાપ બાદ બુદ્ધી જલોમનો ઈન્સાફ, ન્યાયાધીશે કરેલા રહેમના ઉચ્ચાર, મરતાં પણ રણુધીરને મારવા જલોમનો વિચાર, દેશભક્ત દીકરી ચંદ્રકળાના હાથથી ખાપી પિતા ઠાર. અંતે સત્યનો જય, છેવટનો આનંદ-ટેબ્લો.

આનંદ

આનંદ

આનંદ

અંક પહેલો.

મંગળા ચરણ.

શ્રી જગ સ્વામી મંગળ નામી.

બાઇ મીરાને અહલ્યા તારી—(૨)

ભકતી ભાવે ધ્રુવને ઉગારી—શ્રી જગ.

જયકર મોરલી ધર શ્રી હરી.

રાધા રમણ જ સુંદરી.

મહીની મટ્ટકી સિરધરી

લીધી હરીએ હઠકરી—શ્રી જગ

ગાયન ૧ લું.

જા નીચ જગતમાં મસ્ત બનીને, પાપે પેટ બહુ ભરતા (૨)

છં ગરીબ ગરદનપર છરી ધરતાં દીલમાં નવ ડરતા. (૨)

તેન દીસે તેના ચડતા, સતીચાપર સંકટ પડતા (૨)

પાપે પેટ જ્યાં ભરી રહ્યા કે, તરતજ ધાછા પડતા, આ આ (૨)

ત્રીયાપર સંકટ પડતા, પણ આખર ભવ તે તરતા (૨)

પાપ કર્મ કરનારા, કાજળથી કાળા પડતા (૨) ધણા.

ગાયન ૨ જું.

રંગીલી—

કુલી કાલી બની નાર છુ, હું રૂપાળી (૨)

ચાહે શાવા તનમાળી, ભેઇ ભેખનવાળી (૨) કુલી.

વીરહ વેદના સાલે, અંતર માફ પ્રભાળે (૨)

કોઇ કોઇ છુપી ભેદ આલે, વાહવાહરે બલીહારી કુલવાલી

(૨) કુલી.

૩ જી ગાયન.

રંગીલી-કૃષ્ણલાલ—

મારા જોખનની વાડી ખીલતીરે આમ્રવૃક્ષપર કેરી ઝુલતી (૨)
 તારા જોખનપર દુનીયા બધી ડુલતી રે રખે કોઇમાં ફસીને
 મને ઝુલતી (૨)
 આવો હૈયાના હાર લુટો જોખનની બહાર રમો રંગે
 દીલદાર કળી ખીલતી. (૨)
 ઘણી રઢીયાળી રાત બીડું પ્રેમે હું આથ નવ છોડું તુજ
 હાથ રંગે ડુલતી (૨)

ગાયન ૪ થું.

રંગીલી-કૃષ્ણલાલ-પાડોસણો—

આવો આવોરે બેનો મારીએ મુવાને માર (૨)
 એજ કેવો દિસે મુરખનો સરદાર (૨) આવો. આવો.
 મને મારો ન માડી મારો જીવ ગભરાય (૨)
 તોડો ટાલપી મુઆની ફરી આવે નહીં આંચ (૨)
 હવે નહિ આવું ખરા સોગન ખાઉં છોડી દીયો મા પગે
 લાગી જાઉં (૨) આવો.

ગાયન ૫ મું.

છોડો છોડો સાવરીયા, મોરી દુટ્ટી બંગડીયા (૨)
 દુટ્ટી બંગડીયા મોરી, છોટી ઉમરીયાં (૨)

છોટી ઉમરીયાંમે ડાલો ન નજરીયાં (૨) છોડો
 અખ ન બોલુંગી ખ્યારા, સાસ બોલો બોલી (૨)
 ફટ ગઈ ચોલી મોરી ગાલી દે નણંદીયાં (૨) છોડો.
 ગાયન ૬ હું.

રત્નમાળા —

અરે કાંઈ કર્મના થોગે ભટકતી હું ભીખારણુ છું
 પહેરતી વસા અમુલખ જે તે આજે એક વસ્ત્રે છું
 દશાના દિન પલટાતા-ભટકતિ.
 મમતમાં મૂઢ અરે મરતાં રૂતુના રંગ જેમ-ફરતા અરે
 અજળ આ લેખ વિધાતાના દશા દિન સેજે પલટાતા.
 ગાયન ૭ મું.

ચંદ્રકળા—

માતા દમને તું ઘા અરે શુ સ્વર્ગ સિધારી (૨)
 દયા નહિ કંઈ દિનપર આવી (૨)
 આ દુઃખ દરિયે મને ડુબાવી (૨)
 હે ભાવી ભુલાવી આશા શી કળશે મારી (૨) માતા
 પિતા કહે પ્રત્યર થઈ આવી મોત્રાળે પણમાયા મુકાવી (૨)
 દીન તારી દુખીયારી લે સંભાળ વિભુમારી (૨) માતા
 ગાયન—૮—

રત્નમાળા-સખીઓ.

જાણીરે સખી જાણી જાણી-(૨)
 ના જોખન ઉર છલકાય-(૨).

તારા તીરછા નયનો તણાય-[૨]

રે———જાણી અજાણી——જાણીરે-જાણી-

ગાડી ઘેલી હું નથી દિવાની (૨)

સીદને સતાવે સૈયાર સાણી (૨)

જુડી વદો શીદ વાણી-[૨]

રે———જાણીરે-જાણી— (૨)

રસીયા સંગે રસકસ લેવા (૨)

વેંચો હવે શુભ લહાણી(૨)

રસીયો બશીયો હું નવ જાણું (૨)

એ વાતે છું અજાણી—રેજાણીરે જાણી

ગાયન—૯

કૃષ્ણ-શકરે

રહીને જંગલમાં ફરીને જંગલમાં

ફરીને કાવાદાવા બસ પેટ ભરીશું આ-[૨]

ગરબડ સરબડ ગરખાં મારી લુટીશું પલમાંય

ભોળી ભામા હાથ ચડેતો રમાવીશું પલમાંય-રહી ને

ખોટીદાદી ઝોળી ઝુડા મોજ કરીશું વાહ વાહ

રંગીલીને ભરમાવા થઈ બેસીશું ખાવા—રહી ને

ગાયન—૧૦—

રંગીલી—પાડોસણો—

સો ચુવા ખાઈ મીનડી આજ

આ હજ કરવા ચાલી

વચન વહેતેને જહેનો વિચારી
હરિ હર સજવા કફની ધારી
વધશે મીરા સમ કીર્તી તારી—આજ
આ સંસારની માયા વિસારી
લકતી નૌકા તરવા સારી
સંત સાધુને કરશે વિહારી—આજ

ગાયન—૧૧

જલીમ—પકડી જકડી ગરદન માફં
નહિ દયા હું દિલમાં ધારૂં
પાપીઓને હુ પ્રલય પહોંચાડું
યમદાર જઈ કડું કાર—પકડી
જઈ અરીને હસ્તે વિદારૂં
ઘડથી શીશ નીચે ઉતારૂં
જઈ રણે રમખાણ મચાવું
શત્રુઓને જઈ હંકાવું પકડી.

ગાયન—૧૨

રત્નમાળા રણધીર—સખીઓ
પ્રીય મારા અર્ધુ આ માળા પ્રેમ ધરીને રાખો શરીર મોઝાર
વાહ રશીલી રામ! રંગીલ લલીત સ્થામા
અર્પો સુખેથી ભામા—યશ આપે કીર્તાર—પ્રીય
શાન્તી શાન્તી અજબ શાન્તી શુભદિસે અપાર

કાન્તી કાન્તી અજબ કાન્તી યશઆપે કીરતાર
 વાહરે વાહ આનંદ આજે માનીએ સુખને કાજે
 સાખી એ પ્રભુએ લાજ મેળવીએ કીરતાર-પ્રીય-
 ગાયન—૧૩

રત્નમાળા—રણધીર

સુંદર મનહર
 ચીતહર ચંચળ
 જાઓ હવે ક્યાં
 મૃદાલસી લચકાય મારી
 છેડો મૃદુ ભુજ—સુંદર
 સાખી

છેડો મુજને છેલડા-વિખરાયા મુજમાળા
 પરસેવે લીજી ગઈ ગાલ જન્યા બેઠાલ
 સ્વર્ગથી અધીક સુખ આજ માનુ આ—સુંદર
 ગાયન—૧૪

રંગીલી

કરે જે જાર જગતમાં નાર-નહી તે કદી ઠરનાર
 જોડી બનાવી દમ્યતીની. આ જગતમાં કીરતાર
 તેને તજીને પરધર ભટકે- જુરી જુરી મરનાર-કરે
 શીખ ન માને સંજ્જન કેરી-મુજ સમ હાલ થનાર
 નામ વગોવે માત તાનતું ઘરઘર જે ફરનાર-કરે જે

પરણ્યાને તણ પર ઘર ભટકે કુલટા કુળ અંગાર
પત્ની તણને પરને ચાહે ધીકધીક તે અવતાર-કરે જે

ગાયન: ૧૫

રંગીલી—એ મને બાવી બનાવો તહમે મુનીરાય

સેવા કરીશ પુરણ પ્રેમથી (૨)

બેઠ રૂપ તેજ શીવજી સમાન છે

કળા કુશલતા પુરણ કામ છે

એ—શુભંત્ર લેવા દીલચ્છામ છે

એ—ઉભા દાસી અવીનાશી જોડીને બે હાથ સેવા

કૃષ્ણલાલ—માયા દુનીયાની ઓટી તમામ છે

રંગીલી—ભકિત નૌકા તરવાનું સાચુ ધામ છે

નથી જાણતી કે બે સેતાન છે

રંગીલી—એ-કર અર્પણ શુરને હું તન મન ધન—સેવા

ગાયન—૧૬

રત્નમાળા સખીયો--

જયદેવી જગની મા જય દેવી જગની

કરીયે પુંજન પ્રેમે જયદેવી જગદે

મુરતી મનોહર તારી મા મુર્તિ મનોહર તારી

મુરવર મુનોવર ધ્યાન ધરે માં (૨)

ગહન ગતી ન્યારી—જયદેવી

વણીક ભકતને લીક પડી

નોકા ડુબતી તારી (૨)

દૈત્ય દુષ્ટને માર્યા (૨) આરામુરવાળી-જયદેવી

અંક પહેલો સંપાત.

અંક રજો.

ગાયન ૧૭

રંગીલી--ભરમાવો-૩ લોળી ભામા-(૨)

શકરો--શોય કરો નહીં સુંદરી શાણી

કૃષ્ણલાલ--બનો રસીલી રામા-(૨) ભરમાવી

રંગીલી--દુર થા મવાલી

કૃષ્ણલાલ--ચાલો વાલી

હું રસીક તમે રામા ભરમાવી

ગાયન ૧૮

રત્નમાળા--

દુખીયારીની દાદ વિભુ સ્વીકારજે તુ શ્રી હરી.

શીયળ વૃત ભંગ કરવા પાપી રહ્યો ફરી ફરી-દુખીયારીની

દુષ્ટે તોફાન ભળ બીછાવી આ દીન બાળા ફંદે ફસાવી

કપટ દોલ ધરી ધરી--દુખીયારીની

ગાયન ૧૯

રંગીલી--પાપી પુડાની બનાવું મળ
લાવી બેઠની કબ

કૃષ્ણલાલ--બસ વાહ વાહ વાહ
જરા ધીમે ધીમે મારે

રંગીલી--આ તો પરનારનો પ્યા

કૃષ્ણલાલ--બન્યા મુરખના સરદાર

રંગીલી--વાહ વાહ વાહ

અંદ્રકળા--

૨૦

દેશ બિદય દીલ ધારી ઓ પાપી પિતા--દેશ

દુનીયા થશે દુખીયારી--ઓ પાપી પિતા

દુષ્ટ પિતાએ મતી શું વિસારી

દેસ સેવામાં દીલ ધારી--ઓ પાપી પિતા દેશ

રણધીર--

૨૧

ફરીયાદ કેને કેવી, નહીં, આ તાળાની ચાવી,

આવેલી સીરપર સેવી ફરીયાદ

સાખી.

આંદની સમ ચાર દીનની સુખ ધડી પલટાય છે.

અંતે અણધારી અંધારી આવતા પાપી પછી પછડાય છે

મરીબ બકરા રેંસીને જે નીચ મન હરખાય છે

ક્ષણિક સુખ ભોતો વહી પાપી પછી પસ્તાય છે.

અણધારી આફત સેવી, ફરીયાદ કેને કેવી

ગાયન ૨૨ મું

રં—મને નહીં માર ઓ દીલદાર દાસી દિન હૂં તારી
 ધ—તને ધીકાર કુલટાનાર તુજથી રંડીઓ સારી
 રં—હું લાચાર ને નિરાધાર ઓ દીલદાર તું ખ્યાસ
 ધ—જડે શિક્ષા તને સારી વીસરસે કર્મ તું નારી
 ર—કરશે નહીં નાર કેા પર ખ્યાર આ હાલત જુવો મારી
 ધ—નથી કીમત મને તારી સોંપી દે પોટલી સારી

ગાયન ૨૩ મું.

રત્નમાળા—

ધન ઘોર ઘટા ખુબ છાચી (૨)
 ગભરાઉં ન સુઝે કાંધ (૨) ધનઘોર
 શબ્દ લયાનક આવત કાને ઘાતકી પશુ સમ ભાસત જાણે
 દેહભાન નવ ઠામ ઠેકાણે વીધ આવે દુઃખદાયી-ધન
 ભાસે લયાનક જંગલ ભારી વીકળ ગતી અતી થઈ છે મારી
 સાહય કરો હવે હે ત્રીપુરારી મરૂં ઘણી મુંજાઈ હું(૨) ધન

ગાયન ૨૪ મું.

રણધીર-વનનન ગરજા ઘોર ઘટા શી
 રૂપ મનોહર શોભત સાઈ
 ચમ ચમ ચમકીત નયન છટા શી-ધનન
 વાદળ ડગમગ ડોલત દોડત
 સમમમ સમમમ સમ વીજળીઓ ઝળકત-ધનનન

ગાયન ૨૫ મું.

રણધીર-રસીક રસીલી પ્રેમની ભરી ક્યાં ગઈ નાસી

જર હું હવે લઉં ફાંસી

તાડણીનું શબ સીંચવાને કબ્ર આશ્યાં ફાંસી

કહું ક્યાં કર્મ તણી કથની

રત્નમાળા-પ્રેમ ભરીને પ્રિયતમ આવે

રણધીર-આ મનવાને સ્વપ્ન ભભાવે

રત્નમાળા-પ્રીતર છૂતર તું દુર કર મારા પ્રેમ તણી ખ્યાસી

(૧) જર

રણધીર-આ પ્રેમીને જલદી લેટો

દેવી - સુખ દુઃખનો જન જોજો લેટો

રણધીર-પ્રિય રંભાને નજરે ભાળી ટળા ગઈ ફાંસી

અચાનક વાત બની આ શી-રસીક

રત્નમાળા-આ ભાળાને ખુબ લાગ્યો

રણધીર-અધર પ્રિય શું નભણી આવી

દેવી - લેટો લેટો ભાવે મારી નિઃશ્વનજર વાસી (૨)

અંક ૩૦ નો.

ગાયન ૨૬ મું.

રણધીર—

રતુ સમ હથાનાજ ઢંગો કરે
 ઘડીએ ઘડી મેને જામણા કરે-રતુ
 રાજવિરોધી હું નીરભાગી
 ભાગ્ય દશા આ જાગી અમાગી
 દીનેનાથ જગતાત હુઝો હરે-રતુ સમ
 ગાયન ૨૭ મું.

રંગીલો-વાલા વાલમારે [૩] હું તો દાસી છું તમારી
 કૃષ્ણલાલ-એકને છોડી બીજો જોતી ત્રીજો પાણી પાતી
 વગર વીચાર્યા ટામ કરીને અંતે તું મુંજતા
 રંગીલો-લઉ પ્રતિજ્ઞા આજે હું તો સેના બળવી તારી
 તારા વિનાના અન્ય બધા તે માના જણ્યા ભાઈ-વ

